

1.4.2014

Vp/3

Päätöshistoria

Kaupunginmuseon johtokunta 24.09.2013 § 68

HEL 2012-006973 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon Erottajanaukion asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12165.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa Erottajan katutilan muuttaminen katuaukioksi. Kaupunginmuseo on lausunut aiemmin Ruotsalaisen teatterin, Erottajan, Teatteriesplanadin ja ympärillä olevien katualueiden asemakaavan muutosluonnoksesta (7.4.2009). Tuolloin asemakaavan muutosalue oli erilaajuinen kuin nyt lausunnolla oleva Erottajanaukion asemakaava-alue. Kaava-alue käsitti aiemmin Ruotsalaisen teatterin kiinteistön ja osan Esplanadipuistoa. Museon lausunto koski siis osittain asioita, joita nyt esillä olevassa kaavaehdotuksessa ei enää ole. Erottajanaukiota koskien museo katsoi lausunnossaan 2009, että aukiosta tulisi laatia historiallinen selvitys ennen aukion yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Erottaja on suunniteltu alun perin 1800-luvun alussa asemakaavalliseksi saumakohtaksi ja kaupungin eri koordinaatistojen yhdistäjäksi. Vuoden 1814 kaavaluonnoksessa Erottaja esiintyi puurivien reunustamana kolmiotarina. Puurivejä ei kuitenkaan koskaan istutettu eikä niitä myöhemmissä suunnitelmissa enää esitetty. Erottajasta muodostui kuitenkin kaupunkikuvallisesti tärkeä, avoimena pysynyt aukio. Erottaja on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) osana Esplanadi – Bulevardi -kokonaisuutta, näiden kahden puistokadun yhdistäjänä ja merkittävänä kaupunkirakenteen nivelkohtana.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että asemakaavan muutosehdotuksesta ei välity tarpeeksi alueen historiallisten arvojen huomioonottaminen. Koska aluetta koskevaa historiallista selvitystä ei ole laadittu kaavatyön taustaksi, katsoo museon johtokunta, että se tulee laatia ennen alueen yleissuunnittelua. Vaatimus tulee erikseen merkitä asemakaavakarttaan, esimerkiksi lisäyksenä:
”Katuaukiokokonaisuudesta tulee laatia julkisen tilan yleissuunnitelma sekä sen osana julkisen tilan valaistuksen kokonaisuunnitelma. Suunnitelmia varten on laadittava ympäristöhistoriallinen selvitys.”
Yleissuunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen historialliset arvot,

säilyneet tai palautettavat ominaispiirteet, rakenteet ja materiaalit laaditun historiaselvityksen pohjalta.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo myös, että kaavamääräyksiin tulee tuoda Erottajan historiallinen merkitys alueen ensisijaisena arvona kaupunkikuvallisuuden sijaan. Kaupunkikuvallisuus on toki tärkeä visuaalinen ja kokemuksellinen arvo, mutta alueen todistusarvot ovat sen historiallisissa arvoissa: niin kaavoitushistorian, pääkaupungin rakentumisen kuin rakennushistoriallisten arvojen summana.

Asemakaavaan on merkitty Eteläesplanadin suuntainen kaksirivinen puukuja, joka määrätään säilytettäväksi historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaana puurivinä. Kuitenkaan puurivi ei ole historiallinen vaan nykyiset puut ovat verrattain nuoria eikä tällaista puuriviä ole ko. paikassa ollut esimerkiksi vanhojen valokuvien perusteella vaan aukio on ollut avoin. Johtokunta esittää, ettei puita esitetä kaavassa säilytettäväksi erillisellä kaavamääräyksellä.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa kaavaehdotusta vain esitetyin muutoksin korjattuna.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 20.08.2013 § 325

HEL 2012-006973 T 10 03 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Erottajan aukio on merkittävä liikenteen solmukohta ja kaupunkiaukio Helsingin keskustassa. Se on tärkeä keskeinen kaupunkitila, jonka rakennustaiteelliset, maisema-arkkitehtoniset ja teknistaloudelliset ratkaisut tulee tehdä huolellisesti yhteistyössä rakennusviraston kanssa. Asemakaavan laadinnan yhteydessä aukiolle ei luotu kokonaiskonseptia, vaan se laaditaan rakennusvirastossa kaavan saatua lainvoiman. Tästä syystä yleisten töiden lautakunnan mielestä ei ole tarkoituksenmukaista rajata aukion toimintoja ja tiloja liian tiukasti. Jatkosuunnittelulle on hyvä jättää liikkumavaraa ja ratkaisuvaihtoehtoja.

Kaavamuutosalueelle on merkitty kaupunkikuvallisesti tärkeä puuryhmä ja puurivejä, jotka on asemakaavamuutosehdotuksessa merkitty säilytettäväksi. Mannerheimintiellä ja Esplanadeilla on ollut puurivit reunustamassa katutiloja. Pohjois-Esplanadin ja Mannerheimintien risteyksessä olevat puut on istutettu rakennusvirastossa 1980-luvun lopussa tehdyn suunnitelman mukaan. Koska aukion toiminnallista tarkastelua ei ole tehty riittävän laajasti ja yksittäisten puiden säilyttäminen historiallisista perusteista ei ole arvioitu riittävän kattavasti, tulee puiden sijainti merkitä asemakaavaan ohjeellisenä tai maininnalla, että aukiolle on istutettava puita, joiden sommittelun periaatteet ja sijainti pohjautuvat aukion historiaan. Tämän vuoksi puita koskevia merkintöjä tulee vielä tarkistaa yhdessä rakennusviraston kanssa.

Aukion toimintojen mitoitusta tulee tarkistaa vielä kertaalleen, niin että se on toimivaa. Polkupyörien vuokrauspisteen laitteet ja muut pyöräpysäköintiratkaisut tulee mitoittaa aukiolle yhdessä istutusten, turisti-infopisteen ja kahvilakioskin kanssa.

Erottajan aukio on kiinnostava: sinne on myös esitetty kahvilaravintolaa kesäkausiksi. Tarjoilukioskin tila tulee mitoittaa aukiolle suunnitellun toiminnan vaatimusten mukaan. Asemakaavaehdotuksessa aukiolle merkitty kioskitila on nyt 15 neliömetriä. Tämä on pienen katukioskin mitoitus. Tarjoilukioski ja kahvilaravintola tarvitsevat toimiakseen nykyvaatimusten mukaan huomattavasti enemmän tilaa. Myös Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimisto on kertonut, että aukiolle tarvitaan informaatiokioski turisteille. Tämä on tarkoituksen mukaista merkitä myös asemakaavaan pysyvänä kioskirakennuksena ja esimerkiksi kasvattamalla kahvilakioskin rakennusala. Aukiolle kaivataan myös yleisökäymälää, joka voisi sijaita samassa rakennuksessa yhdessä tarjoilukioskin ja turistien informaatiopisteen kanssa. Kaavamääräysten tulee yleisten töiden lautakunnan mielestä näiltä osin vastata todellista tilantarvetta ja tukea toimintaa.

Taideteoksen ja vesiaiheen sijoittamisen salliminen erikseen asemakaavalla on tarpeetonta samoin kuin maininta siitä, että aukiolle ei saa rakentaa muita kioskeja. Erottajalle tulee osoittaa riittävästi rakennusala, jotta vältetään useammalta erilliseltä rakennelmalta ja pömpeliltä. Riskinä on, että aukioista muodostuu sekava ja siten huonosti toimiva, jos aukiolle tulevien toimintojen ja tarpeiden tilavaatimukseen ei varauduta asemakaavavaiheessa.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä edellä esitetyin muutoksin.

Käsittely

1.4.2014

Vp/3

20.08.2013 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Pörrö Sahlberg: Lausunnosta tulisi poistaa kappale (3) joka alkaa "Kaavamuuotosalueelle on merkitty kaupunkikuvallisesti tärkeä puuryhmä...." kokonaisuudessaan.

Kannattajat: Antti Möller

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausunnosta tulisi poistaa kappale (3) joka alkaa "Kaavamuuotosalueelle on merkitty kaupunkikuvallisesti tärkeä puuryhmä...." kokonaisuudessaan.

Jaa-äännet: 5

Sini Korpinen, Maria Landén, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Dennis Pasterstein

Ei-äännet: 2

Antti Möller, Pörrö Sahlberg

Tyhjä: 1

Tuomo Valokainen

Poissa: 1

Tuula Hänninen

13.08.2013 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 1.8.2013

HEL 2012-006973 T 10 03 03

Kiinteistövirasto toteaa 3. kaupunginosan (Kaartinkaupunki) Erottajan katuaukion asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12165 seuraavaa:

Kaupunki omistaa alueella olevat katualueet. Erottajalla olevan ajorampin ja maanalaisen väestönsuojatilan omistaa Stockmann Oyj

Abp, jolle alue on vuokrattu. Asemakaavaehdotuksen mukaan ajoramppi puretaan, mistä johtuen vuokrasopimus joudutaan asemakaavamuutoksen voimaantultua irtisanomaan. Vuokrasopimuksen päättyessä ajorampin purkaminen ja siitä aiheutuvat kustannukset kuuluvat sopimuksen mukaan vuokralaiselle.

Asemakaavan muutos mahdollistaa enintään 15 m²:n tarjoilukioskirakennuksen ja siihen liittyvän ulkotarjoilualueen sijoittamisen alueelle. Kiinteistövirasto esittää tutkittavaksi mahdollisuutta tarjoilukioskirakennuksen enimmäiskoon kasvattamiseksi n. 30-40 m²:een, mikä on kiinteistöviraston kokemuksen mukaan usein toimijoiden tarvitsema pinta-ala vastaavissa hankkeissa. Kun otetaan lisäksi huomioon, että sähkönsyöttöaseman yhteydet ja ilmanvaihto tulee sijoittaa kioskin yhteyteen, suurempi tila varmistaisi tilan soveltuvuuden tarkoitukseensa. Asemakaavamuutoksen toteutusvaiheessa kiinteistövirasto järjestää luovutuskilpailun kioskia ja ulkotarjoilualueita varten tarvittavasta alueesta.

Kiinteistövirastolla ei ole muuta huomauttamista muutosehdotukseen. Alueen toteutuksen edellyttämistä järjestelyistä tullaan sopimaan erikseen asemakaavan muutoksen saatua lainvoiman.

Lisätiedot

Merja Tapalinen, kiinteistölakimies, puhelin: 310 64159
merja.tapalinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.06.2013 § 206

HEL 2012-006973 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antaa ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 18.06.2013 § 82

HEL 2012-006973 T 10 03 03

1.4.2014

Vp/3

Päätös

Pelastuslautakunta antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle 3. kaupunginosan (Kaartinkaupunki) katu- ja katuaukioalueita, a-b-c-d alueella -8 tason yläpuolinen tila, koskevan asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12165 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että Stockmannin väestönsuojan sortumankestävä hätäpoistumisreitti ja poikkeusolojen ilmanvaihto tulee olla mahdollista toteuttaa muutosalueella jatkossakin.

Huoltoreitin mitoituksessa Ruotsalaisen teatterin eteläsivulle tulee huomioida pelastusajoneuvon ajomahdollisuus.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Esko Rantanen, johtava palotarkastaja, puhelin: 310 31232
esko.rantanen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.05.2013 § 161

HEL 2012-006973 T 10 03 03

Ksv 0888_6, Erottaja, karttaruutu G3 4918 T1

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- lähettää 21.5.2013 päivätyn 3. kaupunginosan (Kaartinkaupunki) katu- ja katuaukioalueita, a-b-c-d alueella -8 tason yläpuolinen tila, koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12165 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä
- antaa vuorovaikutusraportin mukaisen vastineen esitettyyn mielipiteeseen.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että

- asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

1.4.2014

Vp/3

Kajsa Lybeck, arkkitehti, puhelin: 310 37052
kajsa.lybeck(a)hel.fi
Anne Karppinen, arkkitehti, puhelin: 310 37200
anne.karppinen(a)hel.fi
Riitta Salastie, arkkitehti (rakennussuojelu), puhelin: 310 37218
riitta.salastie(a)hel.fi
Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37258
anu.lamminpaa(a)hel.fi
Niina Strengell, maisema-arkkitehti, puhelin: +358931037458
niina.strengell(a)hel.fi
Pekka Nikulainen, liikenneinsinööri (liikennesuunnittelu), puhelin: 310 37122
pekka.nikulainen(a)hel.fi
Seija Narvi, insinööri (teknistaloudellinen suunnittelu), puhelin: 310 37255
seija.narvi(a)hel.fi
